

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 28 czerwca 2023 r.

ZP-NKWR.431.2.30.2023.EM

Pani
Żaneta Babul
Dyrektor
Domu dla Dzieci NADZIEJA Nr 5
w Jeleniej Górze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 29, 30 i 31 maja 2023 r. na podstawie art. 122 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, Emilia Molska – Kaźmierczak – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu kontrolerów i Grzegorz Kownacki – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci NADZIEJA Nr 5 w Jeleniej Górze przy ul. Marysieńki Sobieskiej 3, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „POW”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie dokumentowania pracy opiekuńczo – wychowawczej, przestrzegania praw dziecka oraz zgodności zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 grudnia 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na I półrocze 2023 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 maja 2022 r. do 29 maja 2023 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Żaneta Babul, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli zgodnie z chronologią wpisów. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, rozmów z wychowankami, dokumentacji z akt osobowych potwierdzających kwalifikacje zawodowe, a także oświadczeń złożonych przez Panią Żanetę Babul.

Dom dla Dzieci NADZIEJA Nr 5 w Jeleniej Górze przy ul. Marysieńki Sobieskiej 3 jest niepubliczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego prowadzoną przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie NADZIEJA na zlecenie miasta Jelenia Góra. Placówka działa na podstawie decyzji nr PS-IS.9423.6.2015 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 24 kwietnia 2015 r. z późn. zm. Placówka zabezpiecza 14 miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodzin własnych. *(dowód: akta kontroli str. 75)*

Na podstawie przedłożonej ewidencji stwierdzono, że w dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w Placówce przebywało 16. wychowanków, w tym 3. pełnoletnich oraz dwoje za zgodą Wojewody Dolnośląskiego. Sytuacja w postaci przyjęcia kolejnego dziecka w myśl art. 95 ust. 3a ustawy wystąpiła jednokrotnie w kontrolowanym okresie. Wszyscy wychowankowie zostali umieszczeni w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądowego.

(dowód: akta kontroli str. 30, 73, 75)

Zadaniem POW określonym w art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy oraz art. 100 ust. 3 ustawy jest umożliwienie kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej oraz podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny. Spełnienie przez Placówkę przepisu prawa w tym zakresie realizowano przez umożliwienie kontaktu telefonicznego, odwiedzin w Placówce, udzielanie przepustek dziennych oraz na pobyt i nocleg w domu. Dyrektor oświadczył, że pracownicy Placówki przed urlopowaniem dziecka do bliskich osób weryfikują warunki mieszkaniowe. Natomiast w trakcie jego trwania przeprowadzają wizyty kontrolne oraz pozostają w kontakcie telefonicznym z dzieckiem i rodziną. W sytuacjach tego wymagających Placówka pokrywa koszty przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu bądź zapewnia przewóz autem służbowym. *„Pracownicy Placówki motywują i zachęcają rodziców do aktywnego uczestnictwa w życiu dziecka poprzez wspólne odrabianie zadań domowych, naukę, udział w uroczystościach i wydarzeniach szkolnych, konsultacjach medycznych, zakupach, a także w innych ważnych dla dziecka wydarzeniach (urodziny, występy, mecze piłki nożnej, chrzciny, komunie itp.)”* – wskazał dyrektor. Ponadto *„wychowawcy udzielają rodzicom wsparcia, ukierunkowują, pomagają przy sporządzaniu pism”* do instytucji (np. ośrodków pomocy społecznej, sądu, urzędu miasta) oraz informują rodziców o ważnych kwestiach dotyczących

dziecka (m.in. stanie zdrowia i sytuacji szkolnej). Wszystkie odwiedziny bliskich na terenie Placówki odnotowywano w „Zeszycie Odwiedzin”. Prowadzono także „Ewidencję kontaktów z rodziną wychowanka”. Pedagog sporządzał „Plan Pracy z Rodziną”, natomiast informacje dotyczące pracy z rodziną i realizacji planu zapisywano w „Karcie Pracy z Rodziną Wychowanka”.

(dowód: akta kontroli str. 60-65, 73, 76)

Placówka organizowała i dokonywała oceny sytuacji dziecka zgodnie z art. 136, art. 137 i art. 138 ustawy. Na podstawie udostępnionej dokumentacji stwierdzono, że w badanym okresie odbyły się dwa zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, zwane dalej „zespołem”, tj. 7 października 2022 r. oraz 14 marca 2023 r. W skład zespołu wchodziły osoby, o których mowa w art. 137 ust. 1 ustawy. Do udziału w posiedzeniach zespołu zapraszano także przedstawicieli sądu właściwego ze względu na miejsce położenia placówki oraz instytucji oświatowych. Zespół dokonywał oceny sytuacji każdego wychowanka we wskazanych w ustawie obszarach i terminach, a następnie formułował na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce i przysyłał do sądu. W związku z wejściem w życie Ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw z dnia 7 października 2022 r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 2140) zgodnie z brzmieniem od 1 lutego br. artykułu 138 ust. 2 ustawy - przedmiotowe wnioski zostały przekazane także do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego.

(dowód: akta kontroli str. 47-59)

W myśl § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720), zwanego dalej „rozporządzeniem”, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej albo do regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej sporządza się diagnozę psychofizyczną dziecka. W trakcie postępowania kontrolnego ustalono, że dla każdego wychowanka z grupy stanowiącej próbę kontrolną sporządzono przedmiotowy dokument. Diagnoza psychofizyczna była aktualizowana w sytuacji uzasadniającej taką potrzebę.

Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy oraz § 15 ust. 1 rozporządzenia wychowawca kierujący procesem wychowawczym, we współpracy z asystentem rodziny lub przedstawicielem podmiotu organizującego pracę z rodziną w gminie pochodzenia dziecka, opracowuje plan pomocy dziecku, zwany dalej „planem”. Plan opracowano niezwłocznie po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej i na jej podstawie oraz dokumentacji przekazanej do Placówki wraz ze skierowaniem, analizy wszelkich posiadanych informacji na temat dziecka oraz oceny efektów pracy z jego rodziną, prowadzonej przez podmiot

organizujący pracę z rodziną dziecka (w sytuacji gdy rodzina korzystała z powyższej formy wsparcia). Przestrzegano przepisu § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w zakresie obowiązku określenia w planie celu pracy z dzieckiem, uwzględniającego powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej lub rodzinie zastępczej albo przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. Dla dzieci z grupy kontrolnej celem pracy był powrót do rodziny biologicznej lub usamodzielnienie. W planach określono cele i działania krótko i długoterminowe, uwzględniając wskazania, o których mowa w § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia. Plany modyfikowano nie rzadziej niż co pół roku.

(dowód: akta kontroli str. 31-32)

Dla każdego dziecka prowadzone były karty pobytu zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Analizie poddano karty za miesiąc maj i listopad 2022 r. oraz kwiecień 2023 r.

(dowód: akta kontroli str. 34-35)

Przestrzegano przepisu § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w myśl którego w placówce opiekuńczo – wychowawczej dla każdego dziecka prowadzi się arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych. W związku z długotrwałą usprawiedliwioną nieobecnością psychologa od 14 września 2022 r. do dnia kontroli arkuszy badań i obserwacji psychologicznych nie aktualizowano, a dla trójki dzieci umieszczonych już po tej dacie nie prowadzono ich. Dla wychowanków Placówki prowadzono karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa lub pedagoga z opisem ich przebiegu.

(dowód: akta kontroli str. 36-46, 68, 76)

Przestrzegano przepisu art. 100 ust. 4 ustawy dotyczącego zgłaszania informacji do ośrodka adopcyjnego o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.

(dowód: akta kontroli str. 23-24, 26-27)

Zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy, osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletniości wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Troje wychowanków przebywających w Placówce znajdowało się, na dzień kontroli, w procesie usamodzielnienia. Na podstawie udostępnionej dokumentacji stwierdzono, że dwoje terminowo wyznaczyło opiekuna usamodzielnienia. W odniesieniu do jednej osoby powyższe nie zostało zrealizowane terminowo, dziecko przebywało wówczas w rodzinnej pieczy zastępczej. Do akt kontroli załączono dokumenty poświadczające zaistnienie okoliczności uniemożliwiających zachowanie terminów, o których mowa w ww. artykule ustawy.

Wszyscy wychowankowie z opiekunem usamodzielnienia terminowo opracowali indywidualny programu usamodzielnienia, a w przypadku zmiany sytuacji życiowej osoba

usamodzielniana wspólnie z opiekunem usamodzielnienia dokonywała jego zmiany, realizując tym samym obowiązek wynikający z przepisów prawa. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie (w tym przypadku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze) powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie zatwierdzał przedmiotowe dokumenty.

(dowód: akta kontroli str. 26-28, 66-67)

Przestrzegano przepisu § 12 ust. 2 rozporządzenia dotyczącego prowadzenia i dokumentowania opieki nocnej w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Powyższe ustalono na podstawie wpisów zawartych w rejestrach „Opieki nocnej”, w których odnotowywano obchody. Potwierdzono, że odbywały się minimum trzy razy w ciągu nocy.

(dowód: akta kontroli str. 70, 74)

W Placówce prowadzono ewidencję zgodnie z §17 ust. 5 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 73)

Zgodnie ze złożonym wyjaśnieniem dyrektora w okresie objętym kontrolą wystąpiło zdarzenie w postaci nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka w Placówce. Na podstawie udostępnionej dokumentacji stwierdzono, że w wyznaczonym terminie dyrektor przeprowadził postępowanie wyjaśniające i powiadomił podmioty, o których mowa w § 5 pkt 2 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 74)

Ocenę zgodności zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami dokonano na podstawie przedłożonych kopii dokumentów. Dyrektor spełnił wymagania, o których mowa w art. 97 ust. 3 ustawy. Osoby pracujące z dziećmi miały kwalifikacje zgodne z art. 98 ust. 1 ustawy oraz spełniły warunki, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1 – 4 ustawy.

Przestrzegano przepisu art. 99 ust. 5 ustawy dotyczącego spełniania określonych warunków przez osoby zatrudnione do obsługi i administracji w Placówce. *(dowód: akta kontroli str. 71-72)*

Na podstawie rozmów indywidualnych z wychowankami, którzy wyrazili zgodę, dokonano ustaleń w zakresie przestrzegania praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy. W toku rozmów ustalono, że wychowankowie znali swoje prawa i obowiązki oraz sposoby nagradzania i konsekwencje za nieprzestrzeganie zasad. Dzieci mogły utrzymywać kontakty osobiste i telefoniczne z członkami rodzin, posiadały informacje o swoim pochodzeniu, znały swoją sytuację prawną. Wychowankowie byli objęci kształceniem. Realizowali obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Żadne z dzieci nie było objęte systemem nauczania indywidualnego. Wychowankowie mieli zapewnioną pomoc w nauce. Przy odrabianiu zadań domowych dzieci korzystały z pomocy wychowawców i pedagoga. Potwierdzały

uczestnictwo w dodatkowych zajęciach organizowanych na terenie Placówki oraz w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno - sportowych sprzyjających rozwojowi ich zainteresowań i uzdolnień, np. piłka nożna, taniec. Wychowankowie brali udział w organizowanych wycieczkach.

Przygotowaniu do samodzielnego życia sprzyjały działania podejmowane w Placówce. Dostosowywano je do wieku i stopnia rozwoju wychowanków, np. prace porządkowe w swoich pokojach i przestrzeniach wspólnych. Respektowane było prawo do poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej. Przestrzegano prawa do ochrony przed karaniem i poniżającym traktowaniem. Wychowankowie, odpowiednio do wieku i stopnia dojrzałości, uzyskiwali informacje i mogli wyrażać opinie w sprawach ich dotyczących.

Dzieci nie wносиły zastrzeżeń w zakresie przestrzegania ich praw w Placówce, jak również potwierdziły informacje odnoszące się do standardów opieki i wychowania.

(dowód: akta kontroli str. 77-84)

Przestrzegano przepisu § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia dotyczącego zapewnienia dziecku powyżej 5 roku życia kwoty pieniężnej do własnego dysponowania.

(dowód: akta kontroli str. 74)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci NADZIEJA Nr 5 w Jeleniej Górze przy ul. Marysieńki Sobieskiej 3 nie stwierdzono nieprawidłowości.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.).

.....
(członek zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Iwona Drelichowska-Stopa

.....
Dyrektor Wydziału
Kierownik jednostki kontrolującej